

Design: ESSENS.COM • Foto: Scanpix, Ole Malling, Lene Magner, Ole Andersen, Lisbeth Øhngaaard
Jægersborg Skovdistrikt • Tryk: Filh Jensen • Oplag: 500 stk • 1. oplag, 2008 • ISBN: 9788791823220

PJECEN SKAL GIVE KOMMUNERNE INSPIRATION TIL AT FÅ STYR PÅ STØJEN.

Pjecen beskriver, hvordan støjhandlingsplaner kan bruges som et redskab til at få overblik over kommunens støjproblemer og over de muligheder, som kommunen har for at arbejde med problemerne. Der er en oversigt over de forskellige handlemuligheder, og eksempler på hvordan nogle kommuner har grebet støjbekæmpelse an.

For de kommuner, hvor det er obligatorisk at udarbejde støjhandlingsplaner, er der en opskrift på hvordan de formelle krav til støjhandlingsplanerne kan opfyldes.

Pjecen beskriver hvad et stilleområde er og giver ideer til, hvordan stilleområder kan indgå i de kommunale planer for naturnetværk, cykel- og vandrestier og andre rekreative områder. Den giver også en oversigt over, hvilke konsekvenser det giver, når kommunen udpeger et stilleområde.

Afslutningsvis giver pjecen vejledning i, hvordan man får støjhensyn med i både kommune- og lokalplaner, og hvordan miljøbeskyttelsesloven kan benyttes til støjbekæmpelse.

Se mere om støj på:
www.mst.dk under "støj"

Se mere om støj fra veje og få
ideer til støjbekæmpelse på:
www.vd.dk, søg på "støj"

STYR PÅ STØJEN

en inspirationspjece til kommuner om støjhandlingsplaner og stilleområder

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Strandgade 29 • 1401 København K. • Tlf. 72 54 40 00 • www.mst.dk • mst@mst.dk

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

HVORFOR SKAL VI GØRE NOGET VED STØJEN?

STØJ ER ET OMFATTENDE PROBLEM

Det er rigtig mange mennesker her i landet, der er udsat for generende støj. Den seneste landsdækkende kortlægning af vejtrafikstøj viste, at hver fjerde bolig var belastet med vejstøj over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi, og ca. 150.000 boliger var stærkt støjbelastet af vejstøj (med et niveau 10 dB over grænseværdien).

Inden 18. juli 2008 skal en række kommuner udarbejde en såkaldt støjhandlingsplan. En plan, der redegør for, hvad kommunen gør for at nedbringe støjen fra de kommunale veje. Denne pjeces er tænkt som et værktøj til de kommuner, der er i gang med eller skal til at udarbejde en støjhandlingsplan.

STØJ KAN GÅ UD OVER SUNDHEDEN

Undersøgelser har vist, at støj kan påvirke menneskers helbred. Støj kan blandt andet øge risikoen for sygdomme i hjerte og kredsløb. Hos mennesker, der udsættes for en vedvarende støjbelastning, kan man måle forhøjet blodtryk og puls samt øget produktion af stresshormoner. Når man bliver udsat for stærk støj over længere perioder, kan man reagere med angst eller depression, eller ved at blive anspændt og aggressiv.

Nyere internationale undersøgelser peger på, at længere tids udsættelse for kraftig

vejtrafikstøj er årsag til helbredseffekter som for eksempel hjertesygdomme. Denne virkning optræder tilsyneladende uafhængigt af, om støjen samtidig opleves som generende.

Den nyere viden tyder også på, at støj i natperioden har særlig stor betydning for sundhedseffekterne selv om støjen ikke er så kraftig. Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO kan støj give søvnforstyrrelser. Støjen ændrer søvnmønstret, så man vågner flere gange og får kortere perioder med dyb søvn. Det har så igen indflydelse på vores sundhed og velvære.

STØJ OG BØRN

Hvis børn udsættes for høj støj i længere tid af gangen, kan det påvirke deres sprogudvikling og læseindlæring. Støj virker negativt på børns motivation og koncentration, og de kan få forringet hukommelse og nedsat evne til at løse vanskelige opgaver.

HVAD ER KOMMUNENS ROLLE?

Kommunen har både en række muligheder og en række forpligtelser til at få støjen nedbragt:

KOMMUNEN HAR PLIGT TIL:

- at sikre, at støjbelastede områder (hvor støjniveauet er højere end Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier) ikke udlægges til boliger eller anden støjfølsom anvendelse, med mindre lokalplanen har bestemmelser om støjbeskyttelse. [Bekendtgørelse af lov om planlægning, Miljøministeriet LBK nr. 813 af 21.

juni 2007, § 11a, stk. 1 nr. 8 samt § 15a, stk. 1]

- at føre tilsyn med støjvilkår i påbud og miljøgodkendelser, samt at gribe ind overfor støjende virksomheder og aktiviteter. [Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, Miljøministeriet LBK nr. 1757 af 22. december 2006, § 42; Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, BEK nr. 6040 af 13. december 2006].
- at tilse, at Bygningsreglementets forskrifter om lydisolering af boliger ol. samt bestemmelserne om støjniveau overholdes. [Bekendtgørelse af byggelov, Økonomi- og Erhvervsministeriet LBK nr. 452 af 24. juni 1998]

KOMMUNEN KAN:

- udarbejde støjhandlingsplan for et område eller hele kommunen, hvor der kan indgå opsætning af støjskærme, forbedring af vinduer i støjramte boliger og andre initiativer
- vedligeholde de kommunale veje med støjreducerende belægning
- indgå finansielle støjpartnersaber om støjbekæmpelse
- anmode politiet om hastighedsreduktion på støjbelastede strækninger
- arbejde med trafikplanlægning, så mest mulig trafik – især tung trafik – ledes uden om boligområder
- planlægge nye veje og ombygninger af veje således at støjen nedsættes.
- udarbejde forskrifter om støj fra haveredskaber, restaurationer, udendørs koncerter mv. [Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, BEK nr. 1517 af 14. december 2006, § 16, 17 og 18]

Eksempel på støj kort

HVAD ER EN STØJHANDLINGSPLAN?

En støjhandlingsplan gør det muligt for kommunen at samle sine overvejelser og beslutninger om støjbekæmpelse. Det er en sammenhængende plan, der beskriver hvilke handlinger kommunen vil gennemføre inden for en bestemt periode for at forebygge og nedbringe støjen. Alt efter, hvordan kommunen har tilrettelagt sit planarbejde, kan støjhandlingsplanen have sammenhæng med kommunens trafik- og miljøplan og/eller med kommuneplanen. En støjhandlingsplan kan omfatte hele kommunen eller bare et kvarter, hvor der er særlige støjproblemer.

FOR NOGLE KOMMUNER ER STØJHANDLINGSPLANERNE OBLIGATORISKE

For de 14 kommuner, der udgør det større, samlede byområde i den første kortlægningsfase 2007–08 [Bekendtgørelse om støj kortlægning og støjhandlingsplaner, BEK nr. 717 af 13. juni 2006], og for de ca. 20 kommuner, som har en eller flere større kommunale veje, er det obligatorisk at udarbejde en støjhandlingsplan efter støjbekendtgørelsens formelle retningslinier. Den skal omfatte en periode på 5 år.

HVORDAN LAVES EN STØJHANDLINGSPLAN?

FÅ FØRST ET OVERBLIK OVER STØJEN I KOMMUNEN

Normalt vil en støjhandlingsplan tage udgangspunkt i en støj kortlægning, ligesom det kan indgå hvilke virkninger, man regner med at opnå ved at bekæmpe støjen. Men bortset fra de kommuner, der ifølge støjbekendtgørelsen er forpligtet til at udarbejde støj kort og støjhandlingsplan, er der ingen formelle krav til støjhandlingsplanen. Der er ingen grund til at lave en ny støj kortlægning, hvis man på forhånd har overblik over, hvor problemerne ligger.

Støjhandlingsplanen giver lejlighed til at se på støjen fra flere forskellige kilder og vurdere, om fx støjvolde beregnet på at dæmpe vejstøj samtidig kan nedbringe støjen fra et nærliggende industriområde eller en togstrækning, hvis de placeres rigtigt i forhold til de støjbelastede boliger.

INDDRAG DE RELEVANTE PARTER I UDARBEJDELSEN

En støjhandlingsplan kan med fordel inddrage flere emner, fx by- og trafikplanlægning og tilsyn med virksomheder, så derfor vil det ofte være en fordel at planen udarbejdes som et projekt med deltagelse fra kommunens vej-, miljø- og planafdeling. For at lægge vægt på støjens sundhedsmæssige konsekvenser i handlingsplanen kan også sundhedsmyndighederne være med i projektet. Det er også afgørende, at en støjhandlingsplan bliver hørt offentligt, for at de berørte borgere kan supplere planen med deres synspunkter og konkrete oplysninger, og at den behandles i kommunalbestyrelsen.

NOGLE KOMMUNER HAR ALLEREDE LAVET STØJHANDLINGSPLANER:

HORSENS KOMMUNE

Horsens Kommune har udarbejdet en støjhandlingsplan for vejtrafik. Kommunen arbejder blandt andet med følgende indsatsmuligheder:

- mere udbredt anvendelse af støjdæmpende asfalt, især på de mest støjbelastede strækninger
- nedsat hastighed på udvalgte strækninger
- overvejelse om at indføre lastbilforbud om natten på visse strækninger
- forbedring af forholdene for cyklister hvorved cykeltrafikken fremmes
- omfartsveje syd og nord om byen på længere sigt
- støjskærme eller -volde, især ved nye boligområder
- overvejelse af tilskudsordning til støjisolering, samt rådgivning af borgerne om muligheden for at støjisolere boligen
- etablere og bevare stilleområder i byen

FREDERIKSBERG KOMMUNE

Frederiksberg Kommune har udarbejdet forslag til støjhandlingsplan 2005–08, hvor kommunen har lagt en kortlægning fra 2005 til grund. Forslaget har bl.a. følgende indsatser:

- gøre en særlig indsats for boliger, der er belastet med mere end 65 dB

- øge anvendelsen af støjsvage vejbelægninger
- gennemføre tiltag til reduktion af tung trafik
- samle trafikken på de overordnede veje og frede-liggøre de mindre veje
- stille krav til støjforhold ved byfornyelse, byggeri og lokalplanlægning

Kommunen har desuden afsat en pulje til finansielle støjpartnerskaber.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Københavns kommune har i samarbejde med de lokale beboere lavet en lokal støjhandlingsplan for Folehaven i 2004. Handlingsplanen omfatter bl.a.

- støjreducerende asfalt
- hastighedsnedsættelse fra 60 km/t til 50 km/t
- begrænsning af den tunge trafik og mere glidende trafikafvikling
- støjisolerede løsninger i form af vindues-, altan- og facadeinddækninger samt støjruder
- lokale støjafskærmninger af udendørs opholdsarealer

I fortsættelse af handlingsplanen har kommunen iværksat et projekt i samarbejde med en af rådets boligforeninger, som omfatter facadeafskærmning (lydskodder) på to boligblokke og en lokal støjafskærmning for at reducere støjen i bebyggelsens gårdrum.

DE OBLIGATORISKE STØJHAND- LINGSPLANER – SÅDAN GØR MAN

De obligatoriske støjhandlingsplaner skal opstilles med de samme generelle overskrifter og punkter, som står i bekendtgørelsens § 25. Miljøstyrelsens vejledning 4/2006 giver i kapitel 10 og 11 anvisninger til de enkelte punkter i en obligatorisk handlingsplan, og hele vejledningens del 4 er et idékatalog. De indholdsmæssige krav til en obligatorisk støjhandlingsplan er:

OMRÅDEBESKRIVELSE

Handlingsplanen skal give en generel beskrivelse af det byområde (eller den vej, virksomhed eller lufthavn), som støjkortlægningen har omfattet (punkt 2). Som minimum skal den være tilstrækkelig til at identificere det pågældende område (eller anlæg), men den skal ikke nødvendigvis være meget detaljeret. Beskrivelsen bør også resumere de relevante dele af kommunens gældende planer, fx de dele af kommuneplanen, som handler om støj.

I tilknytning til beskrivelsen (punkt 3) anføres den myndighed, der har udarbejdet handlingsplanen, og hvilken myndighedsrolle man har.

Som en generel og kortfattet del af en obligatorisk støjhandlingsplan skal der (i punkt 4) gengives de relevante af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier (fx for vejstøj – fra vejledning 4/2007). Endelig skal handlingsplanen (punkt 7) gøre rede for de foranstaltninger, kommunen allerede har gennemført for at reducere støjen.

STØJKORTLÆGNING

Støjhandlingsplanen skal indeholde et resumé af støjkortlægningen, herunder (i punkt 6) opgørelsen af antal støjbelastede boliger og personer, som indgår i støjkortlægningen. Resuméet bør fokusere på de støjproblemer, der planlægges en indsats overfor (se nedenfor).

PLANLAGTE FORANSTALTNINGER

I punkt 6 anføres også, hvilke foranstaltninger, kommunen har planlagt at gennemføre både på kortere og på længere sigt, samt kommunens prioritering af indsatsen. I punkt 8 anføres de foranstaltninger, kommunen agter at gennemføre indenfor den forestående 5-årsperiode, herunder indsats- og tidsplan for dem. De foranstaltninger, der først gennemføres på længere sigt, beskrives under punkt 10.

Budgettet for de foranstaltninger, kommunen vil gennemføre indenfor de første 5 år, opgøres i punkt 11. Her kan der også indgå en omkostningseffektivitetsanalyse til at belyse, hvilke af dem der giver mest støjbekæmpelse for pengene – men analysen er ikke obligatorisk.

Punkt 9 skal indeholde en beskrivelse af den virkning, der forventes når kommunen gennemfører de planlagte foranstaltninger. Normalt er det noget, der fremgår i forbindelse med, at kommunen har undersøgt de forskellige mulige indsatser overfor støjproblemerne, men ellers er det ofte muligt at skønne ud fra støjkortlægningen, hvor mange færre støjbelastede boliger og borgere, der kommer, når støjen sænkes et bestemt antal dB. Endelig skal

det anføres under pkt. 12, hvilke aktioner kommunen eventuelt vil tage for at følge op på og evaluere virkningen af støjhandlingsplanen og de gennemførte foranstaltninger.

OFFENTLIG HØRING, RESUMÉ

Som afslutning skal den obligatoriske støjhandlingsplan indeholde et sammendrag af den offentlige høring af planen (punkt 13), og som indledning (punkt 1) en oversigt over de væsentligste punkter i planen med særlig vægt på, hvilke foranstaltninger til støjbekæmpelse, kommunen vil gennemføre.

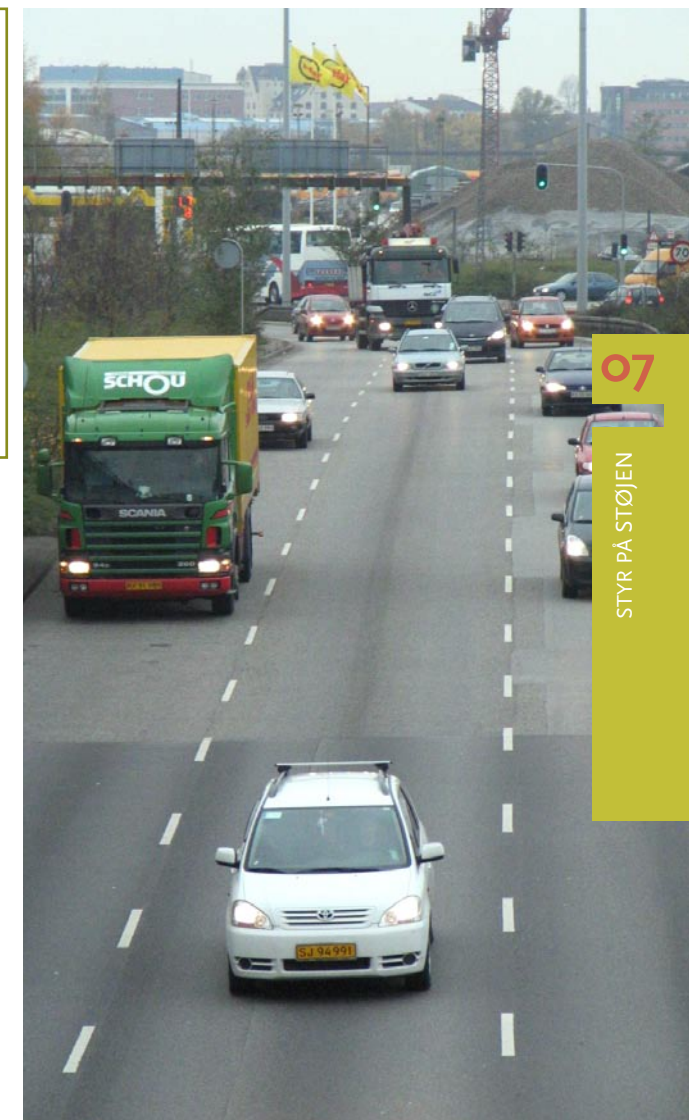
HVAD KAN KOMMUNEN GØRE VED TRAFIKSTØJ?

Kommunerne har en række handlemuligheder for at få nedbragt støjen i de mest støjplagede områder:

TRAFIKPLANLÆGNING OG VEDLIGEHOLDELSE AF VEJE

Kommunen kan bruge trafikplanlægning til at fredeliggøre kvarterer, sådan at den gennemkørende trafik ledes uden om. Ved at samle de store trafikstrømme på færre veje, som måske endda ligger gunstigt i forhold til boliger, kan indsatsen med støjdæmpning fokuseres bedre. De fredelige veje kan måske have lave hastighedsgrænser, ensretning og andre forhold, der dæmper kørslen og øger sikkerheden.

Som vejbestyrelse (ejer) kan kommunen

08

STYR PÅ STØJEN

benytte støjreducerende belægninger i videst muligt omfang, både på overordnede veje med høj fart og på bygader, og kommunen kan prioritere støjreducerende belægning i forbindelse med vejvedligeholdelse.

STØJPARTNERSKABER

Kommunen kan gøre en særlig indsats over for trafikstøjen i samarbejde med de støjbelastede borgere ved at etablere et støjpartnerskab, hvor kommunen og borgere i fællesskab betaler støjbekæmpelsen. Partnerskabet kan indgås med et ejendomsselskab, en ejerforening eller en grundejerforening. De støjplagede borgere har i en række pilotprojekter med støtte fra Miljøministeriet vist sig villige til at indgå i partnerskaber ved at betale en stor del af udgifterne til støjbekæmpelse, både for at opnå en bedre livskvalitet med mindre støj og for at opnå en højere ejendomsværdi. Partnerskabet kan blandt andet handle om støjafskærmning, isolering af boligerne eller støjdæmpende vejbelægninger. Læs mere om støjpartnerskaber på: www.stojpartner.dk

PLANLÆGNING

Både ved udlæg af nye områder og ved omdisponering af allerede planlagte områder, skal kommunen tage højde for støjforholdene. Det er som oftest støj fra veje, der giver bindinger for planlægningen, men det kan også være støj fra virksomheder, togstøj, støj fra flyvepladser eller fra støjende fritidsinteresser. Nye veje bør planlægges, så støjgrænserne overholdes.

EKSEMPLER PÅ NEMME LØSNINGER

Nogen gange er det enkelt at bekæmpe støjen. Ved konsekvent at tage hensyn til støjforholdene fx ved vedligeholdelse af veje og bygninger, og ved at stille støjkrav i kontrakter, så kan man opnå væsentlige resultater med meget små omkostninger.

SYSTEMATISK VEDLIGEHOLDELSE AF VEJE

En hullet og ujævn vejbelægning giver væsentligt mere støj end en jævn vej, derfor er det et væsentligt element i støjbekæmpelse at vedligeholde særligt de trafikerede veje.

Bonus: Hvis kommunen her ud over generelt benytter støjsvag asfalt kan der for en beskedent meromkostning opnås en yderligere støjdempling på omkring 2 dB.

VEDLIGEHOLDELSE OG FORBEDRING AF VINDUESLØSNINGER

Utætte vinduer i kommunens bygninger (skoler, institutioner og kontorer) giver både dårlig energioekonomi og et dårligt lyd klima indendørs, hvis bygningerne vender ud til en trafikeret vej eller andre støj kilder. Vedligeholdelse af vinduerne, så de er tætte, giver både besparelser på opvarmning, mindre træk og lavere indendørs støj.

Bonus: Forsatsvinduer eller udskiftning til lydruder kan give en tydelig forbedring af både støjniveauet og energiforbruget. Ved at benytte specielle vinduesløsninger kan der opnås en markant støjdempling selv med delvis åbne vinduer.

STIL KRAV I UDBUD TIL BRUG AF STØJSVAGE KØRETØJER

Kommunens drift af busser og renovation samt andre kørselsopgaver kan give væsentlige bidrag til støjproblemerne fra trafikken. Især ved bussernes endestationer og vendepladser kan der forekomme betydelige støjgener fra de store køretøjer. Ved at stille krav i udbudsmaterialet om, at der benyttes støjsvage køretøjer, kan kommunen reducere støjulemperne. Også ved indkøb af materiel til renholdelse af pladser og gader er det naturligt, at kommunen vælger støjsvage maskiner.

BED POLITIET OM FARTGRÆNSER I STØJPLAGEDE BOLIGOMRÅDER

Kommunen kan opfordre politiet til at nedsætte fartgrænserne i boligområder, hvorved støjen reduceres mærkbart samtidig med at trafikikkerheden øges.

09

STYR PÅ STØJEN

STILLEOMRÅDER

Kommunen kan udpege stilleområder. Et stilleområde er et offentligt tilgængeligt område, hvor støjen er lav, og hvor kommunen har et ønske om at bevare området som stille eller at forbedre stilheden. Man skelner mellem to typer stilleområder

- stilleområder i det åbne land, som er præget af naturlig stilhed, og hvor naturens egne lyde dominerer indtrykket
- stilleområder i byer, fx parker, hvor der er forholdsvis stille, og som er let tilgængelige

Når kommunen har valgt at udpege og afgrænse stilleområder, optages de i kommuneplanens redegørelsesdel, og på den måde kan det sikres at fremtidige anlæg ikke forstyrrer stilheden.

STILLEOMRÅDER I DET ÅBNE LAND

Oplevelsen af lyde i området er domineret af naturlige lyde som fuglesang, blæst i grene og blade, bølgeskvulp med videre, og udefra kommende lyde (mekaniske lyde) opfattes som ubetydelige. Lejlighedsvis lyde fra landbrug og skovdrift og tilsvarende er ikke i vejen for, at kommunen kan udpege et stilleområde. Jævnlig eller vedvarende støj (fx fra en vej, en virksomhed eller en vindmølle) er ikke foreneligt med naturlig stilhed.

Et stilleområde kan kombineres med andre beskyttelseshensyn i planlægningen. Det er oplagt at undersøge, om stilleområder kan etableres sammen med ”større uforstyrrede landskaber”, værdifulde landskaber og potentielle naturområder, sammenhængende naturnetværk, kulturhistoriske interesseområder, cykel- og vandrestier og andre rekreative områder.

STILLEOMRÅDER I BYER

I byer er fokus i stedet på områder med lavt støjniveau, som til gengæld er let tilgængelige

UDTALELSER OM STILHED:

“Stilhed er, når man kan høre naturens lyde uden at blive forstyrret af motorlarm, radio-larm, flystøj, plæneklipper, motorsav, hundeglam, larm fra boldbaner etc.”

“Vejene er de værste; det er vigtigt, at der ikke er vejsus, når man er på et stille sted.”

for borgerne. Stilleområder i byer kan være anlæg, parker og kirkegårde, men også offentligt tilgængelige haver, historiske områder og udendørs teatre kan udlægges som stilleområder, hvis det vurderes, at de ikke er nævneværdigt forstyrret af støj.

I større, samlede byområder, hvor støjbekendtgørelsen stiller krav om, at der gennemføres støjkortlægning, må støjen i det udpegede stilleområde ikke være over 55 dB.

Stilleområder i byer kan godt bruges intensivt af de besøgende, og lejlighedsvis brug til fx boldspil og legende børn bør ikke være en hindring for et stilleområde. Egentlige sportspladser og legepladser er derimod ikke stilleområder, selv om de har betydelige rekreative værdier.

GEVINSTER VED STILLEOMRÅDER

Stilleområder i byer tilbyder borgerne en pause fra byens larm, og et åndehul hvor man kan være uforstyrret. Især når man bor i en støjbelastet bolig, betyder det meget at have let adgang til rolige og grønne omgivelser, hvor man kan hvile ørerne. Et stilleområde kan bidrage væsentligt til kvaliteten af et byområde.

HVAD BETYDER DET AT UDPEGE ET STILLEOMRÅDE?

Når kommunen udpeger et stilleområde, er det vigtigt at optage det i kommuneplanen, sådan at der ved fremtidig udvikling – også

af tilgrænsende arealer - tages hensyn til stilleområdet.

Kommunen bør også udarbejde en handlingsplan for stilleområdet, gerne som en del af støjhandlingsplanen. En handlingsplan for et stilleområde kan gøre rede for støjforholdene i området, og hvad kommunen evt. vil gøre for at sikre eller forbedre stilheden. Det kan være havemure eller anden form for støjafskærmning omkring området, eller en indsats overfor støj fra nærliggende veje. Når stilleområdet er optaget i kommuneplanen, har kommunen mulighed for at forhindre ny støjende anvendelse af tilgrænsende områder.

For de kommuner, der er forpligtet til at lave støjkortlægning, er det også obligatorisk at lave en handlingsplan for udpegede stilleområder.

Udpegning af et stilleområde vil bevirke, at der bliver flere bindinger på at etablere eller udvide støjende virksomheder (eller vindmøller eller støjende fritidsaktiviteter) både i og nær ved området. Men et stilleområde kan ikke i sig selv medføre øgede krav til virksomheder og anlæg, der allerede har reguleret deres støjforhold, fx med en miljøgodkendelse. Det kan derimod blive nødvendigt at gribe ind overfor nye støjende anlæg for at sikre stilheden.

Stilleområder kan med fordel gå ind i en sammenhæng med andre grønne områder i kommunen, selv om de ikke er stille, og især med naturstier.

EKSEMPEL PÅ STILLEOMRÅDER

Viborg Amt har i Regionplan 2005 udpeget et antal støjfri områder. Regionplanens retningslinje 25 anfører, at de støjfri områder skal friholdes for støjende aktiviteter, og at der ikke i deres nærhed må etableres aktiviteter, som påvirker området med støj. Amtet bemærker endvidere, at man vil håndhæve disse områder og søge eksisterende støjklude inde i områderne og i deres nærhed fjernet.

SÅDAN TAGER MAN STØJHENSYN I PLANLÆGNINGEN

STØJHENSYN I KOMMUNEPLANLÆGNINGEN

Kommuneplanlægningen er et vigtigt værktøj til at sikre borgerne mod fremtidige støjgener. I kommuneplanen fastlægges hovedstrukturen for kommunen, retningslinier for arealanvendelsen samt nærmere rammer for lokalplanlægningen. Både retningslinier og rammer skal udformes, så man undgår støjkonflikter.

Kommuneplanen skal (jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 8) indeholde retningslinier der sikrer, at støjbelastede arealer ikke udlægges til støjfølsom anvendelse, med mindre den fremtidige anvendelse kan sikres mod støjgener. Altså må et nyt beboelsesområde ikke placeres klods op ad en stærkt trafikeret vej.

Et område er støjbelastet, når støjen overstiger Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Reglen betyder dels at de fremtidige beboere sikres mod støjulempen, dels at de eksisterende støjende virksomheder eller fritidsanlæg ikke udsættes for krav om øget støjbekæmpelse, når "boligerne sniger sig ind på virksomheden".

FORUDSÆTNINGER I KOMMUNEPLANENS REDEGØRELSEDEL

Kommuneplanen skal ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger. I denne redegørelse bør støjforholdene i kommunen beskrives.

Redegørelsen skal (jf. planlovens § 11 e, stk. 1, nr. 3) bl.a. indeholde beskyttede områder efter anden lovgivning og eventuelle arealreservationer efter sektorlove eller projekterings- og anlægslove. Hvis kommunen har gennemført en støjkortlægning, skal det indgå i redegørelsen. Hvis kommunen har udpeget stilleområder, skal de også optages i redegørelsen for kommuneplanens forudsætninger.

RETNINGSLINJER I KOMMUNEPLANEN

Kommuneplanen skal indeholde retningslinier for udlægning af arealer til byzoner, sommerhusområder og beliggenheden af områder til forskellige byformål. Kommuneplanen skal også indeholde retningslinier for beliggenheden af f.eks. trafik anlæg og tekniske anlæg. Ved kommuneplanlægningen foretages en afvejning af de forskellige interesser og mulige konflikter, herunder støjforhold.

Støjkortlægning kan være en hjælp til at udpege områder, hvor placering af f.eks. ny boligbebyggelse vil være hensigtsmæssig.

Hvis kommunen har udpeget stilleområder, bør kommuneplanen indeholde retningslinier, der sikrer, at området bevarer sin stilhed. For stilleområder i landzone bør der

derfor opstilles retningslinier for enkeltsagsadministration af landzonetilladelser.

KOMMUNEPLANENS RAMMER FOR LOKALPLANLÆGNINGEN

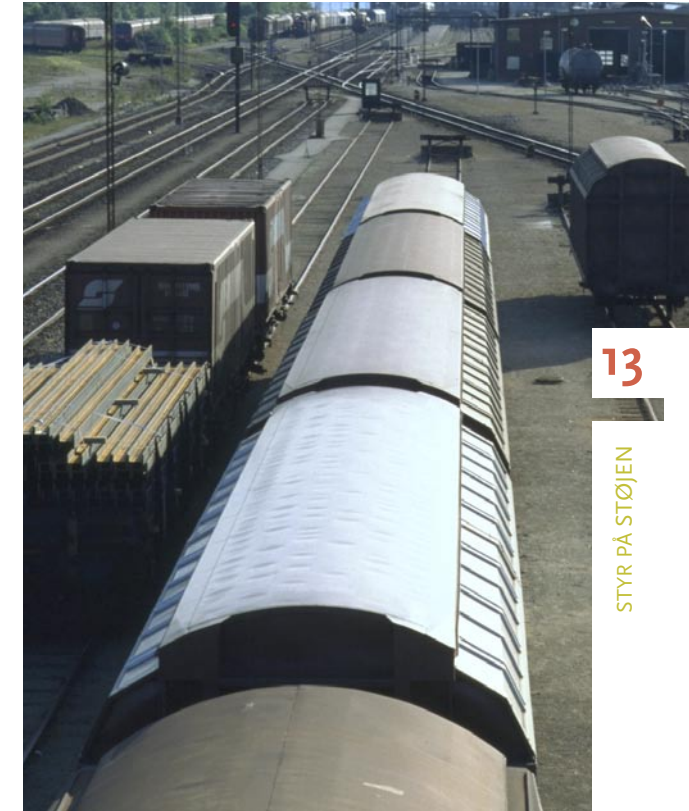
Der kan kun lokalplanlægges for et areal til støjfølsom anvendelse inden for støjbelastet område, hvis det af kommuneplanens rammer fremgår under hvilke forudsætninger (om fx støjafskærmning), arealet er udlagt.

STØJHENSYN I LOKALPLANLÆGNINGEN

Planlovens 15a betyder, at der inden for et "støjkonsekvensområde" omkring alle støjende trafik anlæg, virksomheder, støjende fritidsanlæg mv. ikke må planlægges til boligformål og anden støjfølsom anvendelse, med mindre lokalplanen har bestemmelser der sikrer mod støjgener. På den måde sikres beboere i fremtidige boligområder mod støj. Lokalplanen skal have bestemmelser om støjafskærmning eller i særlige tilfælde om støjisolering af bebyggelse, hvor det er nødvendigt.

Lokalplanen kan forbedre de støjmæssige forhold ved at fastlægge bygningernes placering og orientering i forhold til eventuelle støj kilder, og ved at fastlægge udearealernes placering og indretning.

Kommunen kan sikre, at de afskærmende foranstaltninger faktisk etableres, ved at de skrives ind i lokalplanen som en forudsætning for ibrugtagningstilladelse. Det er den part, som ønsker at etablere den nye støjfølsomme anvendelse, der er ansvarlig for støjafskærmningen

En lokalplan må (jf. planlovens § 15 a) kun udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, hvis planen med bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v. kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener (jf. § 15, stk. 2, nr. 12, 18 og 21).

14

STYR PÅ STØJEN

SÅDAN BRUGES MILJØBESKYTTESLOVEN I STØJBEKÆMPELSEN

Miljøbeskyttelseslovens § 42 giver kommunen mulighed for at gribe ind overfor generende støj fra virksomheder og en lang række

anlæg. Bestemmelserne kan anvendes overfor virksomheder, energiproducerende anlæg, bygge- og anlægsvirksomhed samt fritidsklubber, daginstitutioner og lignende. Hvis støjen er højere end Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, er der tale om væsentlige støjulemper (§ 42, stk. 3) og om væsentlig forurening (§ 42, stk. 1 og 2). Miljøbeskyttelseslovens bestemmelser kan ikke anvendes overfor nabostøj.

For godkendelsespligtige virksomheder fremgår det af godkendelsesbekendtgørelsen, at en miljøgodkendelse skal indeholde støjgrænser for virksomheden (§ 14, stk. 1, nr. 3). En række virksomheder skal redegøre for den forventede støj i omgivelserne sammen med de øvrige oplysninger, så kommunen kan se, at det er realistisk at overholde de vejledende støjgrænser. I forbindelse med, at godkendelsesmyndigheden vurderer om virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, skal den også vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden kan ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende (§ 13, stk. 2).

Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter giver kommunen mulighed for at udstede en kommunal forskrift om tomgangskørsel og om brug af støjende redskaber. Desuden kan kommunen udstede påbud om at reducere støjen fra ventilationsanlæg og fra ikke-erhvervsmæssig anvendelse af støjende, motordrevne redskaber, værktøj og lignende samt generende knallertkørsel på privat grund udenfor godkendte baner.

15

STYR PÅ STØJEN